

VIA
VITA

CESTE I MOSTOVI

---

broj

1-2

---

godište 48.

Zagreb, siječanj–veljača 2002.

UDK 625.7:624.2/.8

CODEN CSMVB2

ISSN 0411-6380

CESTE I MOSTOVÍ

broj

2

godиšte 48.

UDK 625.7:624.2/8 CODEN CSMVB2 ISSN 0411-6380
Zagreb, siječanj–veljača 2002.

SADRŽAJ

CONTENTS

ZNANSTVENI I STRUČNI ČLANCI

SCIENTIFIC AND PROFESSIONAL PAPERS

Ivan Vulić, Zagreb - profesionalni papir	5	Tunel „Sveti Rok“ – opći podaci Background Information on Tunnel „Sveti Rok“			
Mladen Garašić, Zagreb izvorni znanstveni članak - original scientific paper	11	Speleološke pojave u tunelu „Sveti Rok“ Speleological Phenomena in Tunnel „Sveti Rok“			
Davor Lugomer, Zagreb stručni članak - professional paper	21	Proboj tunela „Sveti Rok“ Breakthrough of Tunnel „Sveti Rok“ – sjeverna strana – severna strana			
Goran Pervan, Đani Radić stručni članak - professional paper	35	Radovi na tunelu „Sveti Rok“ Works in the Tunnel „Sveti Rok“ from the South Side (Excavation and Shotcreting) – južna strana (iskop i betoniranje)			
Mijo Ereš, Zagreb stručni članak - professional paper	45	Otvarenje iskopi tunela „Sveti Rok“ Excavation of Tunnel „Sveti Rok“			
Slijepan Kralj, Darko Šarić, Zagreb stručni članak - professional paper	51	Projekt tunela Mala Kapela Mala Kapela Tunnel Project			
	Modelli ZL (160 cm, 180 cm i 200 cm)		Kružna pila (4 diska) za rezanje granja do 12 cm debeline		Glave za malčiranje i priključci za bagere i druge građevinske i komunalne strojeve
	Modeli TL (160 cm i 200 cm)				Priključak za čišćenje tankina
	Model TST Tris (4,85 m)				Jamstvo na svu opremu 12 mjeseci, kvalitetan servis, međunarodni rezervni dijelovi
	Priključci Glava za malčiranje granja do debeline 25 cm		Kanalokopači promjera 45 ili 60 cm		RUBRIKE
	Iz svijeta 57 Testovi sigurnosti europskih cestovnih tunela (G. Legac)				RUBRIKE

Štovani čitatelji časopisa "Ceste i mostovi"

Pred vama je tematski dvobroj našega časopisa, u cijelosti posvećen cestovnim tunelima, odnosno radovima na proboru tunela Sv. Rok kroz masiv Velbita.

Više je razloga da smo tako postupili. Prvi je razlog u širem značenju tunela kao ključnih građevina za savladavanje prepreka, kako u klasičnom tako i u suvremenom konceptu alociiranja prometne infrastrukture unutar ili izvan naselja. Isto tako važan razlog je u njihovoj promatnog-sigurnosnoj specifičnosti i ranjivosti, odnosno u namjerama da se nakon velikih nesreća uvedu rigoroznije mјere osiguranja u tunelima.

San o proboru Velbita datira iz vremena zaprežnih vozila zbog izrazitih terenskih i vremenskih nepogoda za promet, posebno u zimskom dijelu godine. Uspostavljanje veze između Like i Sjeverne Dalmacije preko prijevoja Maii Halan na koli 1.044 m n. m., putem kracog tunela Prezda na koli 766 m n. m., i konačno izgradnjom moderne autoceste s tunelom Sv. Rok na koli 567 m n. m., potvrđuje gospodarsko-proneinu dosljednost i tehničku logičnost ovoga projekta.

Izkaz o izgradnji tunela dali su neposredni sudionici pothvala, što smatramo autorskim svjeđočenjem na što smo posebno ponosni!

Kolega Ivan Vuilić je izložio nabinjile elemente o pripremi i realizaciji ove ključne građevine na sjecištu europskih koridora odnosno adriatsko-jonskog i piharskog pravca. Posebna je vrijednost u završnim porukama i preporukama koje autor upućuje graditeljima sličnih tunela koji su pred nama.

Dr. Mladen Garašić na znanstveni način opisuje sustave specijalističkih istraživanja koja se u poslijednjih desetak godina obavljaju prilikom gradnje sličnih objekata u Hrvatskoj. Autor detaljnije opisuje pojavnost više desetaka spjeleoloških kaverni uz obje tunelske cijevi, s naznakom obavijenih profiliranja i poligonih vratova te s opisom oblikovnih specifičnosti i pojavnosti stalinskih izvora plike vode u podzemlju. Ističe se aplikativna vrijednost ovakvih istraživanja zbog pomoci pri analizaciji kaverni, pri čemu su statistički podaci ostanu za opću poznavanje jedinstvenih fenomena našeg kraša.

Kolega Davor Lugomer naš, kao stalni rukovoditelj i radova na proboru tunela, »iz prve ruke« upoznaje sa svim detaljima uporabe strojeva i opreme te sa svim pojedinostima iskopa betoniranja tunelske cijevi. Slikovne zabilješke su često neponovljivi dokument o predviđenim i iznenadnim dogadjajima s kojima su se suočavali graditelji u podzemlju.

Autor Goran Pervari i Đani Radić kao stalni rukovoditelji i neposredni sudionici probaja s ljužne strane na sličan način opisuju gradotiske pripreme, iskope predušja i cijevi tunela te radove na betoniranju obloge i postupke kontrole točnosti izvedenih dova. Rad je ilustriran jedinstvenim fotografijama, po čemu nadopunjuje rad D. Lugomera u nedjelju cijelinu.

Mijo Ereš opisuje ostvarene iskope te posebne kontrole mjerena iskopa i betonske obloge, što je bilo od presudnog značenja za obračun količina i kvalitete radova.

U dodatnom dijelu mr. S. Kralj i D. Šarić promoviraju pareni veliki projekt s tunelom kroz Malu Kapelu, opisujući njegove oblikovne i pogonske specifičnosti. Goran Legac u prilogu o testovima sigurnosti europskih tunela izlaže opće informacije i rezultate testova za 2000. i 2001. godinu, što bi trebalo rezultirati modernizacijom standarda i dogradnjom druge cijevi i nekih preoporećenih tunela u Europi.

Do narednog javljanja, sruđeno vas pozdravljam

Vaš urednik I. Legac

CESTE I MOSTOVI

ROADS AND BRIDGES

Izdavač Hrvatsko društvo za ceste i puteve, Vrčinčina 3, tel. 46-17-422/163

Predsjednik Dr. sc. Darko Milinović, dipl. Ing. Chairman

Izdavački savjet Ministarstvo promstva, prometa i veza Republike Hrvatske, Vrčinčina 14, 10000 Zagreb Published by

Publisher Board Publishing Director

Predsjednik Željko Vrinda, dipl. oec.

Editor Mario Črtak (Osječki), Aleksandar Čuković (Zagreb), Duško Diković (Zagreb), Ante Duč (Zagreb), Boško Đurić (Zagreb), Vlastimir Kos (Zagreb), Jaka Hrvoje (Zagreb), Jaka Milice (Zagreb), Aleška Latačić (Zagreb), Zlatan Žuljko Lujavec (Zagreb), Jure Radić (Zagreb), Josip Skornjak (Zagreb), Boško Minar (Zagreb), Boško Ordžil (Zagreb), Miro Šašetić (Zagreb), Zdravko Tomljanović (Zagreb), Dražen Topčić (Zagreb)

Editorial Board Editor

Editorial Board Prof. dr. sc. Ivan Legac, dipl. Ing.

Editorial Board Mr. sc. Mate Jurčić, dipl. Ing.

Editorial Board Associate Editor

Editorial Board Fakultet prometnih znanosti, Vukeljevića 4, 10000 Zagreb

Editorial Board Mr. sc. Mate Jurčić, dipl. Ing.

Editorial Board Naklada: 1.200

Editorial Board Hrvatska uprava za ceste, Vrčinčina 3, 10000 Zagreb

Editorial Board Jurajević (Zagreb), Stjepan Kočić (Zagreb), Josip Peđanić (Osječki), Vlastimir Brinčić (Zagreb), Boris Golub (Zagreb), Ante Bristrik Bezak (Bratislava), Pavlo Boban (Mostar), Stevan Matić (Zagreb), Mario Šadić (Razin), Marin Lipčić (Maribor), Ivo Ložić (Split), Zvonimir Marić (Budimpešta), Raimir Štar (finkaj), Stjepan Štorc (Zagreb)

Editorial Board Naklada: 1.200

Editorial Board „TISKAR - VJESNIK d.d., Slavonska avenija 4, Zagreb, predsjednik Uprave Rikard Pompe, graf. ing.“

Editorial Board Tiskanje dovršeno 10. ožujka 2002.

Adresa uredništva Adresa uredništva za ceste, Zagreb, Vrčinčina 3

Editor's Office Editor's Office

Ivan VULIĆ, dipl. ing. Hrvatske autoceste d.o.o., Zagreb

TUNEL »SVETI ROK« – OPĆI PODACI

SAŽETAK

Kapitalna građevina Tunel »Sveti Rok« nalazi se na sjećistu trasa duž vrio važnih europskih prometnica, odnosno u koriđotima phrymskoga i jadransko-jonskog pravca. Smješten je ispod veletiskog prijevoja Mali Alan, a izbor lokacije prethodili su visedisciplinarni studijsko-istražni radovi. Tunel je dug 5.661 metar, a radovi na iskopima završeni su u rujnu 2000. godine. U završnom autorovu osvitu navedeni su zaključci i preporuke vezane za ovaj i slične projekte.

1 Uvod

Tunel »Sveti Rok« je kapitalni objekt na pravcima trasa dviju prometnica, vrio značajnih i u mreži europskih autocesta i u mreži autocesta u Republici Hrvatskoj. To su trase phrymskog i jonskog pravca, čija je zadaca da cestovno povezuje srednjene, sjeverne i zapadne Europe sa Sredozemljem i dalje s Bliskim istokom. Osim ovog europskog značenja u cestovnoj mreži Republike Hrvatske, ove dvije autoceste imaju zadacu da s ostalim autocestama najbolje integriraju i povezuju regije Republike Hrvatske.

Tunel »Sveti Rok« nalazi se na autocesti Zagreb – Split i ujedno na Jadranskoj autocesti, na dionici Sveti Rok – Maslenica, i to na njenom središnjem dijelu. Smješten je u kordonu velebitskog prijevoja Mali Alan, gdje je već davnje 1832. godine pod vodstvom Josipa Kaeana Knežića izgrađena danas poznata cesta Sv. Rok – Olovac, znajuća i kao spomenik graditeljske baštine. Lokacija tunela odabранa je ispod silikovitih Tuhovih greda, koja se nalazi u području planu Republike Hrvatske. Izboru lokacije tunela prethodila je studija Jadranske autoceste koju su svojevremeno izradili IPZ i GII iz Zagreba. Za idejno rješenje mikroklokacije tunela razmatrano je šest različitih varijanata s dužinama tunela od 2,5 do 8,5 km.

2 Priprema izgradnje

Odlikom Upravnog odbora Javnog poduzeća »Hrvatske ceste« iz srpnja 1993. godine, kao i investitora izgradnje, sklopljen je okvirni ugovor o gradnji, kojim je ustupanje radova na projektu tunela povjereno neposrednom nagodbom eminentnim hrvatskim tvrtkama »Konstruktör-Inženjerir« d.d. iz Splita i »Hidroelektro« d.d. iz Zagreba, ravnoopravno polovicama tunelske cijevi.

Dionica Jadranske ceste s tunelom

Pripremni radovi na tunelu službeno su otvoreni 16. kolovoza 1993. u specifičnom ratnem uvjetima, na puškometu četničkih granata, te na djelomično okupiranom i teško dostupnom terenu. Radovi se odvijaju na lokacijama tunela »Bristovac« i »Čelija«, južnije na trasi, tijekom 1994. i 1995. godine, čime se svjetsko »špekularno« u negativu konotaciji«. Kad su osigurani uvjeti, u listopadu 1996. godine, otpočeli su radovi na predusjeku tunela »Sv. Rok«, Prva »zbarada« na jugušnom portalu »opicanu« je 4. veljače 1997.

Konačno, u svibnju 1997. godine, stručna je grupa, sastavljena od eminentnih stručnjaka iz područja tunalogradnje, izradila stručno mišljenje i obznanila ga pod nazivom »Prijedlog obraćuna prekopofliskog iskopa, betonske obloge i mlažnog betonava«, koji je bio podloga mješovitoj komisiji za izradu jediničnih cijena građevinskih radova na tunelu »Sv. Rok«. U sastavu komisije radili su stručnjaci investitora – HUC-a, GH, Zagreb, C-a i izvođača radova. Količine građevinskih radova, u Ugovornom traškovniku utvrđene su na temelju tender dokumentacije. U srpnju 1997. godine potpisana je ugovor s odabranim izvođiljima koji je obuhvatilo samo građevinske radove na tunelu i nije sadržavalo pripremne radove. Pripremni radovi su po posebnom ugovoru, u zahtijevanom obujmu, temeljem slijepostnosti i potvrdje projektanta, na trošak investitora.

3 Izgradnja tunela i dorada projekata

Radovi na tunelu »Sv. Rok« počeli su se izvoditi bez načelne i građevinske dozvole primjenom članka 29. Zakona o građenju, kojim se zbog ratnih uvjeta omogućavala izgradnja bez zakonom propisanih potrebnih dokumentacija. Lokacijskom dozvolom utvrđena je fazna izgradnja tunela, kojom se u prvoj fazi predviđa izvesti desna tunelska cijev za dvostrjemi promet s tri okrešta. Prilikom odabira tipa proizračivanja tunela usvojen je tip uzdužne ventilacije.

Konstituiranjem investitorsko-nadzorne službe na gradilištu (spanj. 1997.), počinje intenzivna izgradnja tunela »Sv. Rok«. Grupa entuzijasta i zaljubljenika u struku, popomognuta rukovodcem gradilišnom strukturu izvođitelja i projektanta, svjesna stručnog izazova i povjesnog značenja probota Velebita, samozatjajno se uhvatala ukućać s postavljenim zadatkom određivši jasne ciljeve.

Slika na naslovnicu: Tunel »Sveti Rok« – sjeverna strana